

Rambam Sefer Hamitzvot
Positive mitzvah 155

The 155th Mitzvah is that we are commanded to sanctify Shabbat and to say things at the beginning and the end, to mention the greatness of the day and its importance, and to separate it from all the other days coming before it and afterwards. G-d commanded us to remember the day of Shabbat to make it holy.

In other words, to remember it through kiddush and havdalah. This is the Mitzvah of kiddush. This is what the Mechilta says: Remember the day of Shabbat to sanctify it - sanctify it with blessings. The Talmud (Pesachim 106a) explains that we have to remember it with wine. The Rabbis said that we must sanctify it both in the beginning and the end. In other words, with Havdalah, which is also part of the remembrance of Shabbat which we are commanded to do.

Talmud Brachot 33a

Rav Shemen bar Abba said to Rabbi Yochanan: Let us examine the matter. The Men of the Great Assembly established for Israel all the blessings and prayers, kiddush and havdalah. When did they want us to say Havdalah? He replied:

Originally they made it part of tefillah. When the nation became richer, they established it on a cup of wine. Then they became poorer, they went back to saying it as part of tefillah. Then they said that someone who makes Havdalah during tefillah also has to say it over a cup of wine.

Talmud Pesachim 104a

Rabbi Yehoshua ben Levi said: When saying Havdalah one must include the havdalot (separations) mentioned in the Torah. How does one say Havdalah? One says "Between holy and profane, between light and dark, between Israel and the nations, and between the seventh day and the other six days of creation, between impure and pure, between the sea and the dry land, between the upper waters and

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קונה
והמצוות הנק"ה היא שצונו לקדש את השבת ולאמר דברים בכנסיתו וביציאתו נזכר בם גודל היום הזה ומעלתו והבדלו משאר הימים הקודמים מהם והבאים אחרי. והוא אמרו יתעלה זכור את יום השבת לקדשו. כלומר זכרו זכר קדושה והגדלה. וזה היא מצווה קדוש. ולשון מכילתא זכור את יום השבת לקדשו קדשו בברכה. ובבבואר אמרו (פסחים' קז) זכרו על היום. ואמרו גם כן קדשו בכנסיתו וקדשו ביציאתו. כלומר ההבדלה שהיא גם כן חלק מזכירת שבת מתקנת וממצוה.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ל.

אמר ליה רבי שמון בר אבא לרבי יוחנן מכדי אנשי הכנסת הגדולה תקנו להם לשירה ברכות ותפלות קדשות והבדלות, נחזי הין תקוו. – אמר ליה: בתחילה קבועה בתפלה, העשירו – קבועה על הeos, הענו – חזרו וקבעו בתפלה, והם אמרו: המבדיל בתפלה צריך שיבדל על הeos.

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קז

אמר רבי יהושע בן לוי: המבדיל צריך שיאמר מעין הבדלות האמורות בתורה. מיתיבי: סדר הבדלות היאר? אומר המבדיל בין קדוש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, ובין יום השבעי לששת ימי המעשה, בין טמא לטהור, בין הים להרבה, בין מים העליונים למים התחתונים, בין כהנים ללוים וישראלים, וחותם בסדר בראשית. ואחרים אומרים ביוצר בראשית. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: חותם מקדש ישראל.... מהחותם מי חתים? רב אמר: מקדש ישראל ושמואל אמר: המבדיל בין קדוש לחול, ליט עלה אבי, ואיתמא רב יוסוף, אהא דבר. תנא משmini דברי יהושע בן חנניה: כל החותם מקדש ישראל והمبادיל בין קדוש לחול – מאירין לו ימי ושנותיו. ולית הלכתא כוותיה.

Rabbi

Shabbat Laws

Sedley

SHIUR 7

Halacha

Rabbi David Sedley

the lower waters, between Cohanim, Levi'im and Yisraelim. The conclusion is 'the order of creation'. Others say 'Who formed creation'. Rabbi Yossi bar Rabbi Yehuda says 'Who sanctifies Israel'.... What is the correct ending to the bracha? Rav says 'Who sanctifies Israel', and Shmuel says 'Who separates between holy and profane'. Abaye, or others say it was Rav Yosef, strongly disagreed with the opinion of Rav. It was taught in the name of Rabbi Yehoshua ben Chanania: Anyone who ends the blessing 'Who sanctifies Israel', and 'Who separates between holy and profane' will merit to have length of days and years. But the Halacha is not like him.

Shulchan Aruch OC 196; 1

The correct order of havdalah is 'wine; spices; candle; havdalah' and the mnemonic to remember this order is **yavneh** (yayin; besamim; ner; havdalah). One must be careful not to use a blemished cup. [Rama: The custom is to recite the following verses before the havdalah that we say at home: Behold, G-d is my salvation... I will lift the cup of salvation... The Jews had radiance

and happiness.... This is for a good sign. While saying havdalah one should look at the cup and the candle. The custom is to spill some of the wine on the ground, before finishing *borei p'ri hagafen*, so that the cup will not be blemished. The reason that we spill wine is because they said: Any home home that does not have wine spilt like water will not see blessing. Therefore we do this as a good sign for the coming week. We also spill some of the cup after havdalah and use that to extinguish the candle, and also wash our eyes with it, to show our love for the Mitzvah.

Things that are forbidden to do before Havdalah

Talmud Pesachim 105a

Rav Huna saw someone who drank water before havdalah. He said to him, 'Are you not afraid of becoming ill with *askara*? Because it is taught in the name of Rabbi Akiva: Anyone who tastes anything before havdalah will die from *askara*. The Rabbis of the Yeshiva of Rav Ashi were not particular about drinking water.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצוי סעיף א

סדר הבדלה: יין, בשדים, נר, הבדלה וסימן יבנהה. וצריך ליזהר שלא יהיה הocus פגום. [הגה: ונוהג לומר קודם הבדלה שעושים בבית: הנה אל ישועתי וכו' כוס ישועות אישא וכו' ליהودים היתה אורחה וכו', לטסמן טוב. ובשעת הבדלה יתנו עיניהם בכוס ובנרת. ונוהגים לשפוך מקום של יין על הארץ, קודם שס"ים בפה"ג, כדי שלא יהיה הocus פגום. וטעם השפיכה, דאמורין: כל בית שלא נשפר בו יין כמים אין בו סימן ברכה, ועשין כן לטסמן טוב בתחלת השבוע. גם שופכין מן הocus לאחר הבדלה ומכך בו הנר ורוחצים בו עיני, משום חיבוב המצויה].

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קה.

רב הונא חייה להחוא גברא דשותה מיא קוזם הבדלה, אמר ליה: לא מיסטפי מיר מאסקרה? דתנא משכמיה דרבי עקיבא: כל הטועם כלום קוזם שיידיל – מיתתו באסקרה. רבנן דבי רב אשוי לא קפדי אמריא.

Rabbi

Shabbat Laws

Shulchan Aruch OC 299; 1

It is forbidden to taste anything, or even to drink wine or any other drink, apart from water, from the time it gets dark until after havdalah. But if someone is sitting and eating from before it gets dark, they don't need to stop eating or drinking. If someone was sitting and drinking before it became dark, they must stop when it gets dark. Some say that this only applies when it is not completely dark, but once it gets properly dark one must stop eating, even if they were in the middle of a meal. They should put down a tablemat, say havdalah, then continue their meal. [Rama: The simple custom is like the first opinion]

Sedley

SHIUR 7

Halacha

Rabbi David Sedley

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצט סעיף א

אסור לאכול שום דבר, או אפילו לשותות יין או שאר משקין חוץ ממים, משתחשר עד שבידיל. אבל אם היה יושב ואוכל מבعود יום וחשכה לו, א"צ להפסיק (אפילו משתתיה) (ב"י). ואם היה יושב ושותה וחשכה לו, צריך להפסיק. ו"א דה"מ בספק חשיכה, אבל בודאי חשיכה אפילו היה יושב ואוכל פורס מפה ובידיל ווגמר סעודתנו. [הגה: והמנגה פשוט כסבירא הראשונה].

Shulchan Aruch OC 299; 10

It is forbidden to do any melacha before havdalah. If they said havdalah during tefilla they may do melacha before saying havdalah on a cup of wine. If a person needs to do melacha before saying havdalah in tefilla, they should say '*hamavdil bain kodesh l'chol*' (who separates between holy and profane) without saying a bracha, and then may perform melacha. [Rama: Therefore one should teach women, who don't say havdalah during tefilla, to say '*hamavdil bain kodesh l'chol*' before they do melacha.

Magen Avraham OC 299; 13

One who says *Hamavdil* - it is forbidden to eat until one has said havdalah over a cup of wine.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצט סעיף י

אסור לעשות שום מלאכה קודם שבידיל, ואם הבדיל בתפלה מותר אע"פ שעדיין לא הבדיל על הocus. ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפלה אומר: המבדיל (בין הקדש ובין החול). בלי ברכה, ועשה מלאכה. [הגה: וכן נשים שאין מבדיין בתפלה יש למדון שיאמרו המבדיל בין קדוש לחול קודם שייעשו מלאכה].

מגן אברהם אורח חיים סימן רצט ס"ק יג

אותם המבדיל – ומ"מ אסור לאכול עד שבידיל על הocus.

Women and Havdalah

Shulchan Aruch OC 296; 8

Women are obligated in havdalah, just as they are obligated in kiddush. There is an opinion who disagrees. [Rama: Therefore they should not say havdalah for themselves, but rather should hear it from men].

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצטו סעיף ח

נשים חייבות בהבדלה כשם שחייבות בקידוש, ויש מי ש חולק. [הגה: ע"כ לא יבדיל לעצמן רק ישמעו הבדלה מן האנשים].

Rabbi

Shabbat Laws

Sedley

SHIUR 7

Halacha

Rabbi David Sedley

Taz OC 296; 7

There is an opinion that disagrees - Because they hold that havdalah is not linked to keeping Shabbat, but only Rabbinic, and the verse is an *asmachta*. Therefore the Rama concludes that women should not say havdalah for themselves. In other words, even men only have a Rabbinic obligation, therefore women should not say a bracha over it. This is not the same as lulav or shofar, that women do say a bracha on. The Rama said in siman 589 that the custom is for women to say a bracha over positive time bound mitzvot (even though they are exempt). But those cases are different, because the obligation for men is from the Torah. In the case of havdalah, however, where there are two reasons why women are exempt: the obligation for men is only Rabbinic, and it is a time bound positive commandment. ... It appears to me that nevertheless there is no problem with women saying havdala in tefilla, since this is not a separate bracha. The Rama suggests that women should say 'hamavdil...' before doing any melacha.

Magen Avraham OC 296; 11

They should not make havdalah for themselves - the Ba"ch writes that even according to the opinion that women are exempt, nevertheless they may say havdalah, just like they say brachot over lulav or shofar. The minhag is that even though there may be men present who they could hear havdalah from, the women still say it for themselves. This is the opinion of the Ba"ch. It is possible that the opinion of the Rama is that for a Mitzvah which involves an action the women may make a bracha, but for one which has no action, but only the bracha, like havdalah, they should not make it for themselves. It is possible that for this reason women are not accustomed to saying kiddush levana. ... It is clear that women are permitted to make the bracha for themselves over the spices and the wine, since these are blessings of benefit. The main halacha is like the opinion of the Ba"ch.

ט"ז אורח חיים סימן רצ"ו ס"ק ז'

וש מי ש חולק - דאי הבדלה תלוי בשמיירת שבת אלא רבנן אסמכתא אקררא, וע"כ ס"ים רמ"א ע"כ לא יבדלו לעצמן. פ"י דאף באננים אינן דרבנן ע"כ הנשים לא יברכו ע"ז. ול"ז לולוב ו שופר דlbraceות כמ"ש רמ"א סי' תקפ"ט שהמנהג שהנשים מברכות על מ"ע שהזמין גרא מאס' שניי התם דזה חביב אצל אנשים הוא דאוריתא משא"כ כאן יש תרתי לפטור שהוא מדרבנן אפילו באננים והוא מצות עשה שהזמין גרא מאס'.... ונראה דעתך פ"ז אכן שם ברכה חשש לנשים לומר אפילו לפ"ז כתוב רמ"א דנשים מיחידת ולקמן סימן רצ"ט סי' כתוב רמ"א דנשים יאמורו המבדיל בין קודש לחול بلا ברכה ויעשו מלאכה.

מגן אברהם אורח חיים סימן רצ"ו ס"ק יא

לא יבדלו לעצמן - וב"ח כי אף למ"ד שפטורות מ"מ יכולין להבדיל לעצמן כמו בשופר ולולוב והמנהג שאפי' יש שם אנשים שיכלין לשמעו מפנים מבדילין לעצמן עכ"ל ואפשר דעתך רמ"א במצוות שיש בה עשרה רשאין לעשות ולברך אבל בדבר שאין בה אלא הברכה וכך אין רשות ואפשר דמהאי טעם לא נהגו לקדש הלבנה.... ופשט דרשאים לברך לעצמן על הבשדים ועל הקוס דברת הנהני הם והעיקר בדברי ב"ח:

Rabbi

Shabbat Laws

Mishna Brura 296: 35

Sedley

SHIUR 7

Halacha

Rabbi David Sedley

משנה ברורה טימן רצוי ס"ק לה

לא יבדילו לעצמן – ...והנה לפי מה שכתב המ"א
לעיל בסק"ד דנהגו הנשים שלא לשנות מכות
הבדלה א"כ בלבדו כל הטעמים האיך תבדיל בעצמה
ולא אינה יכולה לשנות הכותם וכ"כ בעל דרך החיים
אליא כונת המ"א להקל בשאיין לה ממי ליצאת דאז
בע"כ תבדיל לעצמה ותשנה כדי שלא לבטל מצות
הבדלה: